

Robincova Trezka gre prvič v šolo

Kdo izmed vas ni z veseljem pričakoval tistega dne, ko je lahko zamenjal igrače s šolsko torbico, lesenega konjička z abecednikom, punčko s tablico, gobo in kamenčkom?

Smel je v šolo — prvič v šolo, kjer je tako lepo in prijazni gospod učitelj ali ljubezniva gospodična učiteljica znata zmeraj toliko novega povedati, da bi se človek nikoli ne naveličal poslušati.

Tudi Robincova Trezka iz Kotmarevesi na Koroškem si je tako mislila, ko jo je lepega jesenskega jutra mati napravljala za prvo pot v šolo.

In punčka se najbrž ni motila, zakaj učitelji in učiteljice v koroških tako zvanih utrakvističnih (dvojezičnih) šolah so bili tedaj zares izredno prijazni s svojimi učenci in učenkami.

Trezka je to vedela, saj so se s starejšimi tovarišicami v počitnicah marsikaj pomenile. Samo tega Trezka ni razumela, zakaj ji mati prav nikoli ni nič omenila o šoli, pa tudi vesela ni bila nikoli, če jo je Trezka izpraševala o šoli.

Ravno narobe — čudna žalost je zmeraj obletela materino lice, kadar je pogovor nanesel na šolo.

In danes, ko je bila Trezka vsa srečna, da bo šla prvič v šolo, se je mati še bolj žalostno držala kakor včasih.

Trezka je opazila celó solze v njenih očeh.

Ko se je mati sklonila k nji, da bi ji zapela predpasnik, si Trezka ni mogla kaj, da bi matere ne požejala in pobarala:

»Zakaj pa jočeš, mamica?«

Mati se je zagledala v nedolžne modre oči svoje hčerke in ni vedela, kaj naj ji odgovori. Čez čas je dejala:

»Ti še ne razumeš tega, dušica. Ko boš večja, boš videla in razumela.«

Nato je stopil v sobo oče. Tudi on je bil čemereren in potr, kakor bi se bilo pravkar pripetilo nekaj zlega.

Sedel je k mizi, si podprl glavo in z ljubečimi pogledi opazoval svojo hčerkico.

Trezka ni mogla razumeti čudnega vedenja svojih roditeljev.

»Ali si tudi ti žalosten, očka? Zakaj pa?«, se je privila k očetu, ki se je nasmehnil in jo pogladil po laseh.

Oče in mati sta se pomenljivo spogledala in mati je vzdihnila pri tem.

»Če boš pridna, Trezka, in ne boš pozabila najin角度 naukov, bova z očetom zmeraj vesela in ponosna nate. Dro?«

»Dro,« je odgovorila Trezka in zbasala v torbico kos kruha, ki ga ji je bila mati zavila v papir. Oče se je odpravil na delo.

Preden je šel, je dvignil Trezko v naročje, jo objel in poljubil.

»Trezka, ostani zmeraj naša, ali boš? je dejal in oči so mu bile polne solz.

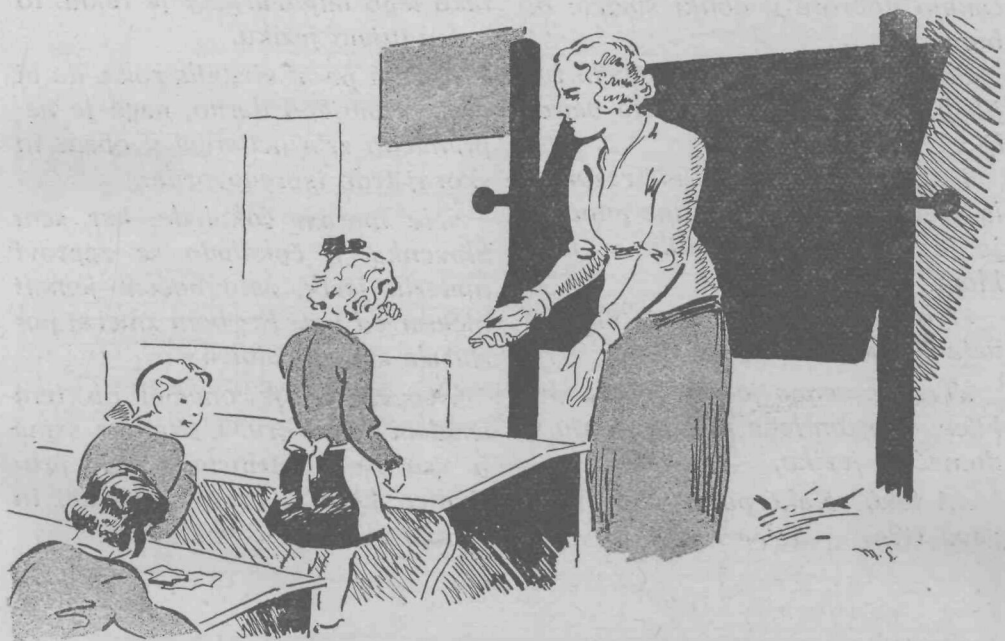
»Čigava pa, kakor vaša?« je zardobila Trezka in vesel smeh se je razlegel po sobi, kakor bi kdo iz srebrne škatlice pretresal same bisere.

»Kajne, mamica,« je Trezka po očetovem odhodu še nadalje gostolela, »kajne, če bom pridna, pa dobim čokolado v šoli. Podrečniko-

da bi zatajila njen jezik. Saj si še otrok, Trezka, toda navzlic temu bodi trdna, ne daj se preslepiti od nikogar...«

Robinka je svojo hčerko tesno objemala in jo toplo in ljubeče stiskala k sebi.

Zavedla se je, obrisala si solze in hkrati že tudi obžalovala, da se je



va Tinca je pravila, da je od gospodične učiteljice vsak dan dobila bonbonov, zato ker je dobro znala nemški.«

Robinko je zbadlo, kakor bi se ji trnje zapičilo v srce. Nič več se ni mogla premagovati, z jasnim glasom je razodela hčerki svojo bol, čeprav je vedela, da otrok ne bo mogel tega dojeti.

»Poslušaj, Trezka,« je pričela, »Slovenka si, hči slovenskih staršev. Nemara te bo šola potujčila, utrgala od matere, očeta. Ne jemlji daril, Trezka, z njimi te hočejo pridobiti zase, odtujiti te rodni materi,

pre naglila v čustvih. Kakor bi hotela popraviti mučen vtis, ki ga je bila napravila s svojimi besedami na otroka, je mati brž prijela torbico s knjigami in jo obesila deklici čez ramo.

»No, pojdi zdaj, Trezka. Saj nemara ne bo tako hudo, kakor si predstavljamo. V imenu Boga Očeta in Sina in Svetega Duha...«

Pokrižala je hčerko in jo še enkrat poljubila.

Trezka je nekoliko preplašena stopila čez prag, vendar se je materi prisrčno nasmehnila in odhitela nato proti šoli.

Prvi dan šole je bil posvečen bolj pomenkovanju kakor pouku.

Učitelji in učiteljice so izpraševali otroke o tem in onem, posebno pa, kako je komu ime, kako se piše in še to, kako se doma govori — nemški ali »windisch« (slovenski).

Odgovori so bili po večini zadovoljivi, saj so otroci vedeli, da jih čakajo dobrote v obliki sladčic in bonbonov.

Polovica razreda ni razumela tujih besed, ki jih je govorila učiteljica.

Tudi Trezka ni prav nič razumela. Ker je bila bolj majhna punčka, jo je učiteljica namestila v prvi klopi.

»No, kako pa je tebi ime?«, se je ustavila učiteljica pred njo.

»Trezka sem,« je odgovorila deklica, opogumljena po vprašanju v domačem jeziku.

»A tako? Kako pa se pišeš in čigava si?«

»Robincova iz Kotmarevesi.«

»Tako, tako,« se je smehljala učiteljica, ki ji je modrooka punčka s pogumnimi odgovori očitvidno ugažala.

Stopila je k mizi, vzela iz torbice v srebrn papir zavito čokolado in jo ponudila Trezki.

»Na, prva boš dobila ti, zato ker tako lepo odgovarjaš,« je rekla, to pot v tujem jeziku.

Trezka pa ni stegnila roke, da bi vzela ponujeno darilo, nego je nepremično zrla učiteljici v obraz in skoraj trdo izpregovorila:

»Ne maram čokolade, ker sem Slovenka. S čokolado se zapravi materin jezik, zato nočem jemati ničesar od vas. Jaz bom zmeraj poslušala svojo mamico.«

Ves razred je onemel ob tem smelem odgovoru. Učiteljica sama je vsa osupla strmela v malo protivnico, ki se je zrušila na sedež in bridko zaihtela...

Že jesen prihaja v goste...

Že jesen prihaja v goste,
lišti fiho rumenijo,
pfiice nam v slovo žgolijo:
Pozabili nas ne boste,

ko čez morje odletimo,
v daljne tja neznane kraje,
čez puščave v sončne gaje,
da sred njih pomlad zbudimo?

Le potujite, pfiice, srečno,
saj se vrnete spomladi;
čakali vas bomo v nadi,
da prinesete nam — vigrad večno...

B. V. Radoš